

V bron odlita roka pravega morilca

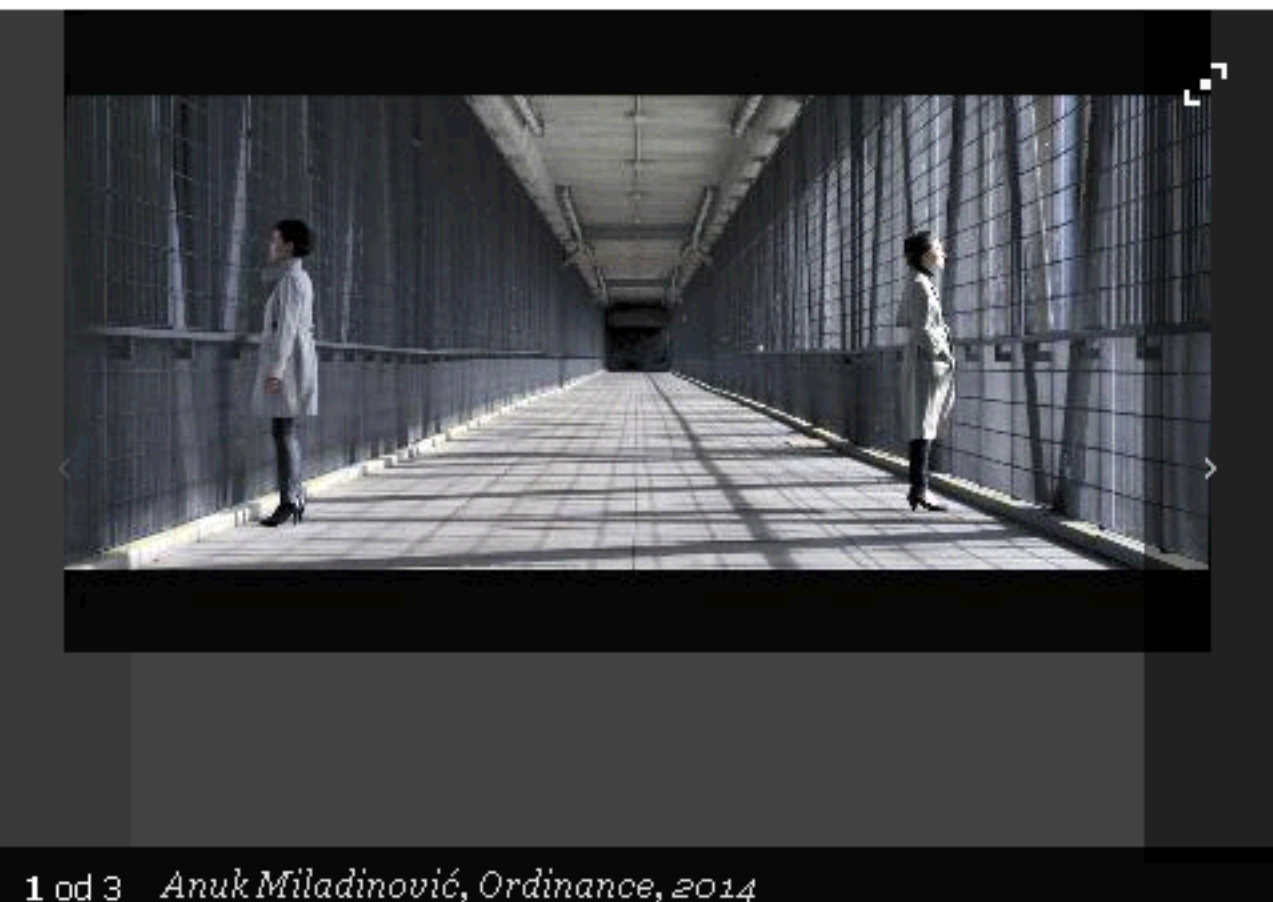
CLANEK Z NAROČNINO Sobota, 11. april 2015
 Spomin nasilja in sanje o prihodnosti 1914-18/2014, Kibla Portal, do 1. junija

Avtor

KATARINA ŠULEK

Del na Facebook

Del na Twitter

Del na Google+

1 od 3 *Anuk Miladinović, Ordinance, 2014*

Ura je pet popoldne. Še dve uri pa bodo gostje prišli. V nekdanjih tovarniških halah je čutili vznemirljiv spokoj. Zvoči le iz videoinstalacij in filmskih projekcij. Snopi svetlobe padajo na artefakte, fotografije, dokumente, časopise, v zatemnjenih prostorih na stenah osvetljene gibljive slike. Razstavni prostor, Kiblin Portal, čaka pripravljen na odprtje razstave Spomin nasilja in sanje o prihodnosti 1914-18/2014, ki so jo iz Novega Sada preselili v Maribor do prvega junija in si jo bo mogoče med tednom ogledati od torika do sobote med 16. in 20. uro.

Tam, čisto pri vzhodu, pa je že zažvelo: Simon Sedmak, Kiblin tehnik, razpleta kable in pripravlja tehniko, da bo otvoritveni govor tekel tehnično brezhibno. "Brez njega ni nobene Kibline razstave ali dogodka," poreče na to Dejan Pestotnik, Kiblin producent. Romy Tavčar ureja mize za pogostitev, pravkar pa je prišel tudi tehnik Jure Vekjet, ki je iz Kible prinesel blagajno, računalnik in kataloge o razstavi. Že kmalu za tem pridejo še razstavljalci: kuratorica Sanja Kojić Mladenov, njena pomočnica Tijana Filipov, umetnik Selman Trtovac, producent Jovan Jakšić ... "Šest dni sem že v Mariboru - ker smo postavljali razstavo. O sodelovanju s Kiblo lahko rečem samo vse najboljše. Vidim pa tudi, da v takih 'alternativnih' prostorih razstava pridobi poseben šarm," oceni Jakšić.

Da se umetnik preprosto ne more delati, kakor da mu ni mar za druge, je svojo udeležbo na razstavi, ki jo je ob stoti obletnici prve svetovne vojne pripravil Muzej sodobne umetnosti Vojvodine v sodelovanju s Francoskim inštitutom v Srbiji in Goethejevim inštitutom iz Beograda, razložil Selman Trtovac, ki danes živi in dela v Beogradu. V Mariboru so razstavljena njegova zgodnja dela pa vse do tistih najnovejših. Na sredini je Črna roka, delo iz devetdesetih, s katerim se odziva na nasilje, ki je v tistih časih pomenilo na prostoru nekdanje Jugoslavije naš vsakdan. Tako na eni steni teče projekcija resničnega morilca, kako daje prstne odtise, nasproti te pa je razstavljena v bron odlita njegova morilska roka. Umetnik je "povsem služajno našel v Beogradu človeka, ki je dejansko z orožjem ubil nekoga". "Njegova identiteta ni bila pomembna. On, njegova roka, je pomembna samo kot simbol, v dobršnem delu kot umetniški aksiom," pravi.

Že takoj za Trtovcem se predstavlja s svojim konceptualnim projektom Beautiful Days 1914/2014 skupina avtoric in avtorjev iz Bosne in Hercegovine (Admir Mujkić, Sanjin Fazlić), Srbije (Arion Aslani), Hrvaške (Igor Juran, Josip Zanki), Italije (Davide Skerlj) in Avstrije (Lotte Schreiber, Lea Titz), ki jih vodi Avstrijec Luise Kloos. V zatemnjenem prostoru, kjer je mogoče posedeti na okroglih "foteljih", teče dokumentarni, eksperimentalni in kratki film. Da "je v njihovih raziskovanjih razviden kritično-analitični in psihološki pristop k spominjanju prve svetovne vojne, pri čemer uporabljajo simbolično krajev dogajanja, arhitekture, književnih del pa tudi osebnih, družinskih predmetov in spominov", prepoznavajo likovni kritiki.

Za njimi Radenko Milak iz Bosne in Hercegovine v svojem projektu Never Ending Stories preučuje komunikacijo med vojno, načine prenašanja sporočil in možnosti širjenja informacij v takratnem času in razmerah. Pri tem uporablja izbrane strani dnevnega časopisa, kot je denimo The Daily Mirror, in z njimi izpostavlja pomembne dogodke in osebnosti. Posebej pa se posveča tudi raziskovanju golobov pismošoš, ki so med vojno prenašali sporočila in zagotavljali zračne posnetke s posebno oblikovanimi napravami.

Vmes, na steni, ki deli prostore, makedonski umetnik Robert Jankuloski s pomočjo starih fotografij in ostankov granat, ki jih je še danes mogoče najti na boljših sejmah in po zasebnih hišah v Makedoniji, prikazuje poslednje in neposredne posledice vojne. Sploh Bitola je bila v tistih časih zaradi svoje lege na prvi bojni črti večkrat bombardirana, domačini pa so potem zbirali ostanke izstreljenih granat in iz njih izdelovali nadomestne protee za izgubljene ude, iz tistega torej, kar jim je povzročilo izgubo. Še več: ostanke najdenih granat so zlatarji odlivali v okrasne vazе in predmete, družine pa so tisto, kar jim je povzročalo zlo, hranile kot družinsko dragocenost.

Za to postavijo se v prostor razširi projekt DK, umetnika in fotografa, člana ljubljanske multimedijske umetniške in produkcijske skupine Strip Core. Pričevanja so premierni prikaz njegove najnovejše produkcije, v kateri "senzibilno sledi tokovom hitro spreminjajoče se družbene stvarnosti, ki ji je slehernih hočeš nočeš podvržen ter vanjo intervenira na način neprizanesljivih komentarjev skozi natančno zasnovane vizualne metafore".

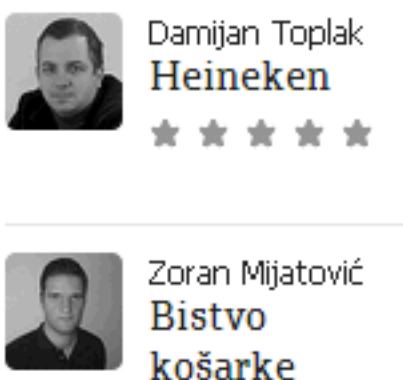
Na levo od tam je razstavljen Dormitorij Borisa Beje: šest praznih bolniških postelj, ki "kažejo podobo, ki je tam ni". "Preko odsotnosti lahko slutimo prisotnost in zdi se, kot da je pravkar nekdo vstal, odšel, umrl in izginil iz prostora, mi kot gledalci pa smo ta performativni akt zamudili".

Na drugi strani: Franz Ferdinand, John F. Kennedy, John Lennon, Benazir Bhutto, Pancho Villa, Che Guevara, Grigori Rasputin, Osama bin Laden, Andy Warhol, Mahatma Gandhi, Zoran Đinđić ... Čez celo steno galERIA portretov ljudi, na katere so bili izvedeni atentati. Assassinated je skupina grafičnih listov, izpeljanih v kombinirani tehniki manuelnih grafičnih tehnik v dialogu s fotografijo in sliko, pojasnjuje avtor Nebojša Lazić. "Za vsakim takim ubojem je povsem premišljen mehanizem. Za razliko od vsakega drugega umora tisti z atentatom nikakor ne morejo biti slučajni niti banalni. Enako tako za vsako linijo na grafičnem listu stoji celovit tehnični proces. Vsak od teh portretov odraža nekončano zgodovino. O teh zločinih se ve vse in nič. Oni so premišljeno motivirani, politično inspirirani in zmeraj v sebi nosijo nove interpretacije."

Ura je sedem večer. Obiskovalci pričnejo kapljati v prostor. Različni profili. Nekateri tudi sami umetniki. Različne generacije. Kar nekaj tudi dijaške.

MNENJA

Več mnenj >

 Danijan Toplak Heiniken **ANKEITA KUTIN LEDNIK** **V krogu**

 Zoran Mijatović Bištro **Vojislav Bercko Kubana**

Skrij oglaš >

RED BULL TI DA KRIIILA.

ZADNJIH 12 UR

Zadnje objave

 Moje življenje v velikem kolaču sira

#34

Torek, 14. april 2015

Novice - Slovenija - Kronika pred 4 min
Bo Denis shušič!

Novice - Slovenija - Kronika pred 13 min
Veliko dela policije, malo pritobz

Torek, 14. april 2015

Novice - Svet pred 22 min
Dokazi o uporabi kemičnega orožja v Siriji

Torek, 14. april 2015

Novice - Svet pred 56 min
Hrvaški premier razjezil predsednico države

Torek, 14. april 2015

Novice - Svet pred 1 uro
Italija pričakuje več deset tisoč beguncev

Torek, 14. april 2015

Skrij oglaš >

NOVI SUBARU XV EDINSTVEN

ZE ZA 19.990 EUR*

AvtoKoletnik 40 Tradicija kvalitete

LJUBLJENČEK DNEVA

Renata: Naša Tasha, Nabojša čuvarka.

POSILJITE SLIKO SVOJEGA LJUBLJENČKA

OCENITE LJUBLJENČKA DRUGIH OBISKOVALCEV

Skrij oglaš >

KLUB večer

Zeliščarski teden na Dugem otoku

Cena na osebo od 300 €

KURATORICA RAZSTAVE SANJA KOJIĆ MLADENOV: NE RAZMIŠLJA, KDO JE KRIV

Razstavo ste pripravili skupaj z nemškim in francoskim inštitutom v Srbiji. Kakšno je njeno izhodišče?

"Že od vsega začetka je bila zamisel, da skupaj napravimo projekt, ki bi se ukvarjal z zamnavanjem stoletnice prve svetovne vojne. Da naredimo mednarodni projekt, ki bo zbral umetnike, največ iz Evrope, vendar pa, da se o temi vojne govori skozi sodobni umetniški koncept, da ima razstava odprto formo, se prilagaja krajem, kjer bo predstavljen. Ta odprta forma pomeni, da se lahko razstavi pridružijo umetniki iz gostujočega lokalnega okolja. Tako bi se ta tudi vedno znova dograjevala in dopolnjevala. Čez nekaj let, še bi se razstava izkazala za uspešno in prezentirala po različnih krajih, pa bi vse to dokumentirali v skupni publikaciji."

Kam gre razstava po Mariboru in kako dolgo naj bi po vaše potovala?

"To je zelo odprto in seveda odvisno od prihodnjih dogovorov. Naša naslednja postaja je Cetinje, kjer nameravamo razstavo odpreti 25. junija. Načrtujemo, da bi razstava potovala po različnih razstavnih prostorih po Evropi štiri leta."

Dajva pogledaj sam izbor teme razstave; je pomembno, da se danes tudi umetniki ukvarjajo s prvo svetovno vojno, skozi preteklo dogajanje, osmišljajo današnji čas?

"Vsekakor. Omenila bi samo eno od tem, ki je povezana tudi s konceptom razstave, to pa so gibanje, potovanja, migracija, izgnanstvo, to, kar so karakteristike vsake vojne, prve in tistih drugih, ki smo jih preživljali na našem prostoru. In so vplivali na spremembe v družinskem in zasebnem življenju pa naglasi mnoge umetnike, da so zapustili svoj rojstni kraj. Veliko avtoric in avtorjev, ki sodelujejo na razstavi, so živele in še danes živijo v več krajih. Sami pravijo, da živijo v več mestih in državah. Nekateri med njimi ohranjajo nenehno vez z domačim prostorom, spet drugi jo povsem prekinjejo. Zlasti za te zadnje mi je bilo zanimivo, da jih povabim in vključim v projekt. Med njimi so umetniki, ki prihajajo s prostorov nekdanje Jugoslavije, a so izgubili vsakršen stik z nami in tako je zljaj prvič, da sploh razstavljajo na tem območju."

Prvič po vojni na Balkanu ali prvič nasploh?

"Prvič nasploh. To so mlajše generacije umetnikov. Njihove družine so že prej odšle iz Jugoslavije. Mnogi med njimi tudi ne govorijo in ne razumejo našega jezika."

Danes, se zdi, kar naprej nekaj slavimo in zaznamujemo, zmage in poraze. Koliko je po vaše prvi teritiravanja, koliko pa je to potrebno in smiselno?

"To so v glavnem zgodovinske razstave. Sama nisem zamala veliko razstav, ki bi o preteklem dogajanju govorile s sodobnim jezikom. Naša razstavljena dela niso nimenako narejena strogo na temo prve svetovne vojne, pač pa govorijo o splošnih vrednotah. Uporabljajo elemente iz preteklosti, kakšen artefakt, fotografijo, zapis iz prve svetovne vojne, preizprašujejo pa se o splošnih vrednotah in obliki idejlah. Namenoma sem izbirala dela, ki govorijo o nasilju nasploh, o turbulentnem času, težavah, ki vplivajo na družino, bodisi ekonomske ali kakšne druge, in tiste razmisleke, s katerimi umetniki govorijo, kako se to lahko preide. Večina del se preizprašuje o problemu nasilja in o upanju obče."

Glavni financerji razstave so Francozi in Nemci ...

"... in to skupaj. To je bilo res zanimivo izhodišče ob koncipiranju razstave. Vendar sem jim že v prvih razgovorih predločila, da razstava v svojem bistvu ne bo razmišljala o tem, kdo je kriv za določeno dogajanje, pač pa se bo v njej govorilo o preteklosti in skušalo ustvariti novo osnovo za pozitivni dialog. Da skupaj usvojimo določene družbene vrednote, ki jih pojmujejo za bistvene in bi lahko bile osnova za komunikacijo v prihodnje."

Kaj nam torej hočejo umetniki skozi svoje poetike povedati?

"Mnogo je osebnih zgodb. V svojih umetniških izražanjih uporabljajo artefakte iz preteklosti, memorije poseznikov, da bi skozi te pokazali, katere vrednosti in življenju in najpomembnejše. In to so zmeraj tiste osnovne vrednosti: družina, ljubezen, življenje."

Kako pa so se avtorji odzivali vašemu povabilu k sodelovanju?

"Želeli so sodelovati, zanimalo jih je, da se pridružijo mednarodnemu projektu, sploh takemu, ki bolj kot o stralohati vojne govori o pozitivnih vrednotah, o postavljanju nove platforme, na kateri bo mogoče graditi novo komunikacijo in prihodnje sodelovanje. Dolgo časa smo bili izolirani, zato so za nas mednarodne razstave, mednarodni kontakti zelo pomembni. Predstavljanja umetnosti iz Srbije v tujini so že zmeraj zelo redka."

Za oceno prispevka kliknite na zvezdico:

 (od leve proti desni: 1 - slabo, 2 - še kar, 3 - povprečno, 4 - dobro, 5 - odlično)

Bodite prvi komentator

KOMENTIRAJ

Sporočite svoje mnenje

Skrij oglaš >

ZAPOSLITVENI OGLASI

Zaposlitveni oglasi za Slovenijo in tujino

NOVO

SPLETNE ZANIMIVOSTI

 Stran z ideali: Tako so videti resnične ženske v spodnjem penitju (video)	 Kandidatov za odmeven dvoboj z Zavecem je kar nekaj	 Plačali so premalo	 Kanin naj povezuje
---	---	--	--

<p>Portal Večer</p> <p>Nadovnica Slovenija Svet Gospodarstvo Kultura Sport Črna kronika Zanimivosti</p> <p>Večerovalne akcije in priloge</p> <p>Bobu bob Večernica Pustna fotografija: 2013 Večerov piknik</p>	<p>Večerovi spletni dosjeji</p> <p>Nogometni klub NK Maribor</p> <p>Maribor</p> <p>Regije Celje Koroška Podravje</p> <p>Osmrtnice</p>	<p>Toti list</p> <p>Zabavnega plat življenja</p> <p>Zabava</p> <p>Barni horoskop Horoskop po urah Prekovanja Slovski sanj Boritum</p> <p>Imena za novorojenčka Odetektor laži Ujemanja eČestitke</p> <p>RSS viri</p>	<p>Pomoč uporabnikom</p> <p>Arhiv Uredništvo Pišite nam Splošni pogoji</p> <p>Spletna trgovina</p> <p>Rusika Spletna trgovina</p> <p>Večer</p> <p>Oglasevanje Za medije Čerik storitev O podjetju</p>
--	--	---	--